

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

REKLAMERIA HETENKÉNT FIZETENDŐ:
szombaton és egyes rendezki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlévelő (városi köz-
lözet) 7. sz. ide küldendő a
kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvtár (városi köz-
lözet) 7. sz. ide küldendő az
előfizetési díjak és hirdete-
lések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. •• Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadófeljogosult: A VÁROSI KÖNYVTÁR-VÁLLALAT.

Polgármesteri jelentés Debreczen sz. kir. város 1909. évi életéről.

Erdészet.

1. Az erdősegekben fatermelés:

Az összes erdősegekben a fatermelés kezdetét vette az 1908-ik év nov. hó 1-én. A favágatás és a fának beraktározása az összes erdősegekben március hó 20-án bevezetett.

Termeltetett pedig:

I. Paczon az első évi vágástéren hasított tölgyfa 10,680 m. öl, hasított nyárfa 160 $\frac{1}{4}$ öl, első osztályu botfa 803 $\frac{1}{4}$ öl, másod osztályu botfa 2615 $\frac{3}{4}$ öl. vasuti talpa 3624 drb., fejfa 243 drb., hosszuaak 281 negyed öles csomó, hosszú nyárfa 3 negyedöles csomó. Kifizette-
tett favágatási bérbe 39,183 korona 61 fillér. A fentebbi faanyag Paczon a vasut mellett be lett raktározva és felolvasás alkalmával a következőkben találtatott: Hasított tölgy 9336 $\frac{3}{4}$ m. öl, nyárfa 186 $\frac{3}{4}$ öl, első osztályu botfa 673 öl, másod osztályu botfa 2117 öl, karám karó 17 $\frac{3}{4}$ öl, vasuti talpa 3583 drb., fejfa 241 drb. Raktározási bérbe kifizetett 23,744 K 45 fillér.

Pacson összesen kiadott:

favágatásra	39,183 kor. 61 fill.
raktározásra	23,744 " 45 "
mellékes költségek	234 " 94 "

összesen 63,118 kor. — fill.

II. A nagygyrdön termelt faanyagból a belső raktárba beraktározott: hasított tölgy 156 öl, hasított nyár 45 öl. botfa 377 öl.

A külső raktárba beraktározott: hasított tölgy 198 $\frac{1}{2}$ öl, hasított nyár 10 $\frac{1}{2}$ öl, botfa 30-öl. Vágás- és raktározási bérbe kifizetett: 9729 korona 88 fillér.

III. Ohaton: Hasított fa 61 $\frac{1}{2}$ öl, botfa 52 $\frac{3}{4}$ öl, körtefa 161 drb. Vágásbérbe kifizetett 358 kor. 80 fillér és hat darab, gömbölyű fáért . . . 5 " 16 "

összesen 363 kor. 96 fillér

Ezen faanyag beraktározott és a raktárban lett: hasított tölgy 63 öl, hasított szilfa 1 öl, hasított akácfa $\frac{3}{4}$ öl, tölgy botfa 32 $\frac{3}{4}$ öl, körte botfa 21 öl, szil botfa $\frac{3}{4}$ öl, akác botfa $\frac{3}{4}$ öl, körtefa 161 drb. Raktározásra kifizetett 191 kor. 70 fillér.

IV. Savóskuton: Hosszu akácfa 86 $\frac{3}{4}$ öl, akác botfa 2 $\frac{3}{4}$ öl, akác galyfa 75 csomó, hosszufa 2 drb. Vágásbérben kiadott 370 kor. 30 fillér. Hasított tölgyfa 276 $\frac{1}{4}$ öl, botfa 107 $\frac{1}{4}$ öl, tölgy hosszufa 51 $\frac{3}{4}$ -öles csomó, galyfa 1015 csomó, tönkfa 3 drb. Vágásbér 4682 kor. 55 fillér. Savóskuton az összes vágásbér 5052 kor 85 fillér. Ezen faanyag beraktározva lett: hasított tölgyfa

310 $\frac{1}{2}$ m. öl, botfa 128 $\frac{1}{2}$ m. öl. Raktározásra kiadott 1317 korona.

V. Guthon: az áterdőlésből termeltetett tölgy botfa 253 öl, nyár botfa 314 $\frac{1}{4}$ öl, tölgy galyfa 1999 öl, nyár botfa 1669 $\frac{1}{2}$ öl, negyedöles hosszú akácfa 22 csomó. Vágásbérbe kifizetett 4860 kor. 20 fillér.

2 Erdőnevelés.

A nagygyrdön a második és harmadik nyiladékok között levő akacos, valamint a nagygyrdönre délre eső erdőre szlet tölgy makkal lett altelepítve. Kísérlet szempontjából kocsánytalan tölgy makk is lett elvetve. A hiányzó akacültetések kipótoláltak. Ohaton és Savóskuton a kihaszánt területek, valamint a ritkás erdőre szletek tölgy makkal lettek felújítva.

Nagygyrdön új akácerdő ültetett 90-45 hold területen 122,400 drb akással. Régi akácerdők pótlására ültetett 201,120 drb. akác csemele. Vissza iskolázottat pótlásra 58,350 drb. akác csemele. Új akáciskola vettett a város es egyekek által 6-78 holdon 349 liter akác maggal.

Halápon új ültetésképpen kiültetett 299,547 drb. akác, pótlásra pedig 50,514 drb. Összesen 350,091 drb. akác csemele, ami megfelel 249-7 hold új erdősisének és 31-6 hold pótlásnak, vagyis összesen az évi erdősisítés kiteszt 281-3 holdat.

Guthon a szerzett kaszalók közül beerdősített:

1. A Kiss András féle kaszaló 12 hold.
2. Csige Gulyás-féle kaszaló 19 hold.
3. Pozsonyi-féle kaszaló 40 hold és ezen kaszalókkal

somszédos erdőközi tisztások összesen 71 kat. holdnyi területen. A korábbi telepítések hiányzó kipótoláltak. Csemekert létesített 5 kat. holdon, melynek összes munkálatait minden költség nélkül az erdőtelepítők végezték.

Mellékhasználatként a Nagygyrdön és Fancsikán a vágástereken désmára kaszalottat összesen 63 galya széna 2406 koronáért. A cseresi erdősz járason levő vákáns kaszalók 1909-ik évi hasznóbér összege 2051 kor. volt.

Makkoltatásra kiadott a Pacz egészen 2160 koronáért és a Nagygyrdön egész területe 1110 koronáért. A nagygyrdön vágástereken legeltetés alá fel lett szabadítva 2760 hold vágástéri és a Pacz egész területe.

Guthon a nyiladékokról és a gyér záródásu erdőterületekről feles kaszalás mellett beraktározottat 5 kszal széna 1400 q-ra becsült sulyban. A 9700—1909. sz. tanácsai határozat folytán a guthi iskola felépítéséhez előállított 104,000 drb. épületi téglá. 3000 drb. falazathoz való vályog.

Erdővédelem. Nagygyrdön, emberek által okozott erdőkárosítás 41 esetben jelentetett be büntetés végett. Állatok által okozott károsításra nem fordítottat semmi sem. Elemi c-apások közül erdőéges nem fordult elő. Tűzörök fizetésére 280 kor. 80 fillér fordítottat.

Guthon erdei kihágás 9 esetben történt, melyek a ligetaljai fészolagbírói hivatal által elintéztettek. Erdei alomtűz a tavasz elején 3 esetben történt számításba sem vehető kár nélkül, 6 heti időtartamra 12 tűzőr alkalmaztatott, kik a tűzőrzési munkálaton kívül az erdőhatár árkait, valamint a határdombokat kijavították. A Nyírlugos, Nyiradony községek határaitban új határ árok húzattott 1535 f. 61 hosszu.

Halápról 45 erdei kihágási eset lett megbüntetés végett bejelentve.

Az erdőhivatal ügyviteli száma 1601 drb., amelyben a különböző hivatalokhoz tett jelentések be vannak számítva. Az összes erdőségekből a kézbesítések elintéztettek.

Közegészségügy 1909. évben.

A közegészségügyi viszonyok 1909. évben 1908-hoz képest rosszabbak voltak. A halálozások száma 2205 volt, míg 1908-ban 1839. A magasabb számot a fertőző betegségek, különösen a hagymáz nagyobb száma, a sok halva születés és vetelés okozta.

Az év elején sok volt a kanyaró beteg, különösen a külteleken, főképen pedig az ondódi puszta, minek folytán az itteni iskolát egy időre be kellett záradni. A nyár folyamán a gyermekek nyári béhurutja szedett sok áldozatot. Augusztusban a hagymáz esetek, különösen a külteleken igen megsaporodtak, októberben pedig a macsi pusztá egyik uradalmában valóságos járványszerű jellegű öltött. Az óvintézkedések minden tekintetben szigorúan és pontosan foganatosítottak. Úgy, hogy már novemberben a hagymáz esetek csak szórványosan fordultak elő, decemberben pedig csaknem teljesen megszűntek. Most is tapasztalható volt, hogy a külteleken (kertekben, tanyaikon) lakó szegény és elmaradott nép között, mely a város lakosságának mintegy 1/3-részt teszi, abszolút is nagyobb volt a fertőző betegségek száma, mint a belterületeken. Ugyanez áll a gümőkórra nézve, melynek halálozási száma 323 volt, tehát közel ugyanannyi, mint 1908-ban (319.)

Különös veszedelem fenyegette a várost a macsi uradalomban előfordult hagymáz esetek miatt, mert a város nagy része innen szerzi tejszükségletét. Emiatt innen valamennyi beteg a közkórházba szállított, az összes cselédlakások több ízben fertőzlenitettek, a tej fertőzéstől megóvása pedig különleges intézkedésekkel biztosított.

Közegészségügyi személyzet létszáma volt: 57 orvostudor, szaporodott 4-el, a várostól eltávozott 2, meghalt 1. Okleveles bába volt 110, szaporodott 17-el el nem távozott, meg sem halt egy sem.

Gyógysertárt önállóan kezelt (tulajdonos, hűrlő vagy gondnok) összesen 12.

Gyógysertárban alkalmazott okleveles segédek száma összesen 25.

Kerületi orvosok által gyógykezelettet 4332 fentjáró, 1104 fekvő, összesen 5436 beteg.

Védhímlőoltás először 1346, újra 1896, összesen 4242 éven oltatott sikerrel.

Trachona betegek száma szaporodott 4-el, meggyógyult 6, végleg eltávozott 5, összesen gyógykezelettet 246.

A halotlkémlést városunkban a négy kerületi tisztiorvos, az Ohat-pusztá gazdasági telepen egy okleveles orvos halotlkém teljesítette.

Városunk népességét az alábbi statisztikai adatok mutatják:

Született a város bel- és külterületén:

Reform.	1131	fiu	1136	nő,	összesen	2267
Róm. kath.	301	"	243	"	"	544
Gör. kath.	60	"	53	"	"	113
Ágost. ev.	18	"	13	"	"	31
Izraelita	124	"	97	"	"	221
Gör. kel.	1	"	1	"	"	2
Unitárius	—	"	—	"	"	—
Baptista	—	"	—	"	"	—
Ismeretlen vallásu	1	"	3	"	"	4

2636 fiu 1546 nő, összesen 3182

Ezek közül volt törvénytelen 355, a szülöttek 11-55%.

(Folyt. köv.)

4728.
1910. rfk.

Szabályrendelet

a Debreczen sz. kir. város területén létesítendő minden villamos közúti vaspálya közlekedése tárgyában.

I. fejezet. Általános rész.

1. §. Jelen szabályrendelet hatálya kiterjed Debreczen sz. kir. város területén létesítendő minden villamos közúti vaspályára.

II. fejezet. A pályatest és hozzátartozó építmények.

2. §. A pályavonalak és az áramvezetékek a helyi-érdekl vasut részvénytársaság által állandóan jókarban és olyképp tartandók fent, hogy azok sem a vaspályai, sem pedig az általános forgalomra nézve közlekedési akadályt ne képezzenek.

3. §. A pályának, illetőleg az áramvezetékeknek újabb fektetése, ha erre a h. e. vasut részvénytársaság az engedélyt az illetékes hatóságától megkapta, vagy a pálya javítása oly módon eszközözendő, hogy a munka teljesítése se a vasuti, se pedig a közforgalom fennakadást vagy háborgatást ne szenvedjen, megjelyezve, hogy a munka megkezdéséről a városi mérnöki hivatal mindenkor előre értesítendő. A vágányoknak mindenütt az uttesttel egy-színvonalban kell lefektetve lenniök.

4. §. A h. e. vasut r. társaság igazgatósága köteles a pályát mindenkor tisztán tartani, havazás után pedig a vágányokról a havat letisztíttatni, a letisztított hó elszállítását a havazást követő éjszakán a részvénytársaság vonal-hossza szerint mennyiségre és minőségre nézve is meg-állapítandó kocsikkal eszközölni és a városi tanács által kijelölt helyen leraktni. Ezenkívül általában tartozik a részvénytársaság mindazt megtenni, amit a tisztaságra vonatkozólag a köztisztasági szabályrendelet előír és amit a hatóság időről-időre kibocsátott rendeletében köteleességévé tesz.

5. §. Alsó vezeték alkalmazása esetén a villamos áram vezetékek elhelyezésére szolgáló csutornák tisztító aknáit a forgalom bérhátráltatásának elkerülése céljából csak éjjel tisztíthatók s a sár és iszap a részvénytársaság által saját költségén időről-időre elfuvarozandó.

6. §. A részvénytársaság köteles az állomási épületeket, várótermeket és csarnokokat állandóan tisztán tartani és megvilágítani. A világitási kötelezettség azonban este csak addig terjed, míg az utolsó vonat vagy kocsit be nem érkezett, vagy el nem indult, reggel pedig addig, amíg sötét van.

7. §. A forgalom szünetelése alatt, tehát a forgalmi

idő eltele után, vonatnak vagy kocsinak a nyílt pályán maradni nem szabad.

8. §. A fel- és leszállásra a városi tanács és a rendőrfőkapitány által közösen megállapított „megállóhelyek”-et tartozik a részvénytársaság szembeülnő tábla által megjelölni.

III. fejezet. Forgalmi eszközök.

9. §. A villamos kocskínál az áramot bekapcsoló forgaltunak olyannak kell lenni, hogy az a kocsi vezető által, ha helyét elhagyja, levehető legyen, hogy így a kocsis mások által meg ne indíthatassék.

10. §. Személy szállításra csak oly kocsik hozhatók forgalomba, mely a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által jóváhagyott szerkezetnek és mintának megfelel.

11. §. Minden a 10. §. szerint forgalomba hozott kocsinak a következőkkel kell elzártatni lennie:

- a) gyorsan és zajtalanul működő erős dörzsfékekkel;
- b) jelző készülékekkel, mellyel a kocsi vezető és kalauz között, továbbá jelző haranggal, mellyel a nagyközönség irányában a szükséges jelzések eszközölhetők legyenek;
- c) elől és hátul egy-egy lámpával, melyek egyuttal a kocsis belső részét is megvilágítják;
- d) jobb- és baloldalon, szembeülnő helyen, jelző táblával, melyen a vonal végpontjai magyar nyelven, olvasható betűkkel kiütetendők; ezenkívül a kocsis tetején a vonal irányát feltüntető színes jelző táblával, éjjel pedig ezzel egyeznő jelző lámpával;
- e) folyó számmal, mely úgy a kocsis külső részén (mind a négy oldalon), mint annak belsejében, szembeülnőn kiütetendők;

f) a menetrendet, viteldíjszabást és jelen szabályrendeletnek a közlekedők jogaira és köteleességeire vonatkozó részét magába foglaló hirdeténnel, melyen egyuttal az is kiütetendők, hogy a kocsis belsejében és külső részein hány ülő és hány álló hely van.

12. §. A menetrendet, viteldíj szabást és a szabályrendelet kivonatát magában foglaló hirdetmény a kocsis belsejében teljesen szabad, szembeülnő helyen s ha a kocsis több osztályból áll, minden egyes osztályban külön, magyar nyelven, olvashatóan kifüggesztve tartandó.

13. §. A forgalomban levő kocsiknak szilárdan és tartósan készítve, tetszetősen kiállítva és pedig kívül-belől fénymázolva; továbbá kényelmesen berendezve és általában jókarban és tiszta állapotban tartva kell lenniök. E célból minden kocsij naponként, mielőtt a forgalomba hozatnék, úgy belől, mint kívül alaposan megvizsgálándó és megtisztítándó, az ülőhelyek, ablakok és padozat letöröndők, esetleg megmosandók. A kocsik napközben is folyton tisztán tartandók, ugyanazért a megérkezéskor minden végállomásnál a kalauz által, ki a forgalomban levő kocsis tisztaságáért első sorban felelős, kiséprendők, leporlandók, szóval megtisztítandók.

14. §. A kocsik oly kapcsoló és lökés-hárító készülékek látandók el, hogy ha több kocsis van egymáshoz csatlolva, gyors megállás alkalmával az utasok lökést ne szenvedjenek.

15. §. A kocsiknak tolvajjakkal kell ellátva lenniök s úgy ezeknek, mint az ablakoknak jól kell záródnio. Törött ablaku kocsiával közlekedni tilos. Nyitott (nyári) kocsiknak mindkét oldalán oly fűgőnyökkel vagy redőnyökkel kell ellátva lenniök, melyek a nap heve, széle vagy eső ellen oltalmat nyújtanak. A kocsiknak ablakait hirdeténnyekkel beragasztani vagy elsőtétíteni nem szabad.

Homályos vagy befedett ablakok csak úgy használhatók, ha azok átlátszó ablakokkal váltakoznak.

16. §. Minden kocsis gyakrabban, de legalább is félévenként egyszer a városi Tanács- és rendőrfőkapitányság által szakértők közbejöttével alapos vizsgálat alá vendő. A forgalomból hiányai folytán netán kitiltott kocsis, a hiányok helyreállításra után, a rendőrfőkapitány engedélye folytán újra forgalomba hozható.

IV. fejezet. Forgalmi személyzet.

A) Általában.

17. §. A r.-társaság forgalmi szolgálatra csak oly magyar állampolgárokat alkalmazhat, kik magyarul beszélnek, nagyobb testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek s kik a 20 éves életkort elérték. Rosszulállók, színvakok és siketek, általában pedig azok, akik az országos vagy helyierideki vasutakra nézve fentálló kormányi szabályrendeletek értelmében vasuti szolgálatot nem teljesíthetnek, forgalmi szolgálatra nem alkalmazhatók.

18. §. A r. társaság tartozik a forgalmi személyzet részére és pedig külön-külön az üzeltevezető, az esetleg alkalmazandó állomásfőnökök, kocsi vezető, ellenőrök, kalauzok és pályadoők részére, az e részben fentálló szabályok értelmében részletes utasításokat kidolgozni és ezeket még az engedély okiratban fentartott miniszteri jóváhagyást megelőzőleg a városi Tanácsnak bemutatni, mely azokat a rendőrfőkapitány közreműködésével bírálja el. Tartozik továbbá a r.-társaság az ekként jóváhagyott utasításokra a személyzetet oktani és azok pontos betartásáról gondoskodni.

19. §. Az állomásfőnökök, kocsi vezető, ellenőrök, kalauzok és pályadoők jöjáró órával és tisztességes egyenruhával látandó el, mely egyenruha szolgálati füvegéből, kabátból, nadrágból és téli felöltőből áll.

20. §. A r.-társaság köteles gondoskodni arról, hogy a forgalmi személyzet szolgálattal tul ne terheltelessék, hogy így a szolgálatban folytonosan éber és tevékeny lehessen, minélfogva a 18. §. értelmében kiadandó utasításban a napi szolgálati időtartam szabályozandó.

21. §. A forgalmi személyzet köteles a vonatokat használó közönség irányában udvarias és előzékeny magaviselet tanusítani. Szolgálat közben a dohányzás tilos.

22. §. Oly egyének, akik a jelen szabályrendelet ellen ismételen vételtek s ezért a rendőrfőkapitányság által többször büntetettek vagy iszakosok, a r.-társaság által a rendőrfőkapitányság vagy a városi Tanács megkeresésére a szolgálatból azonnal elbocsátandók.

B) Műszaki üzeltevezető.

23. §. A r.-társaság tartozik azt a tisztviselőjét (műszaki üzeltevezetőjét), ki az üzem helyes műszaki vezetéséért felelős, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnál, a városi Tanácsnál és a rendőrfőkapitánynál bejelenteni.

24. §. A műszaki üzeltevezetőnek, gépészeti ügyekben jártas mérnököknek kell lennie és a hatósággal szemben felelősséggel tartozik arra nézve, hogy a r.-társaság pályavonalain az üzem, a kiadott engedélyk és a fentálló rendeletek értelmében gyakoroltassék.

25. §. A műszaki üzeltevezetőnek kivaló köteleessége: a) gondoskodni arról, hogy a menetrend biztos és akadálytalan keresztülviteléhez szükséges járművek kellő mennyiségben és kifogástalan állapotban rendelkezésre álljanak;

b) felügyelni, hogy a vonatforgalmi biztonságára és

rendességére előírt szabályok, valamint, hogy az utcai közforgalom biztonsága érdekében megállapított övrendszabályok is az összes személyzet által pontosan megtartassanak;

e) gondoskodni arról, hogy a kocsik, valamint az egész pályatest a kiterőkkkel együtt jókarban legyenek;

d) gondoskodni arról, hogy az összes személyzet az utasításokat és rendelkezéseket alaposan ismerje, e célból köteles a személyzetnek szolgálati teendőkre való begyakorlásánál esetleg személyesen is közreműködni és időszakként megtartandó vizsgák által a személyzet kellő ismereteiről meggyőződést szerezni:

e) felügyelni a műhelyekre és raktárakra, végül

f) az engedélykiratban, valamint a vasutvonali műtanrendőri bejárásánál megállapított határozmányok pontos végrehajtása fölött őrködni, mely oknál fogva az összes szolgálati személyzet alája van rendelve.

26. §. A műszaki üzletvezető felelős, hogy a vasuti forgalomban zavar, vagy fentakadás be ne álljon. Ha azonban bármi oknál fogva a villamos üzem fennakadna, tartozik az üzletvezető gondoskodni, arról hogy a személyszállítás, míg e részben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nem határoz, gőmozdonnyokkal, vagy szükség esetén egyéb módon, közvetítessék.

27. §. A műszaki üzletvezető továbbá azért, hogy a villamos kocsknál a dinamógép, asprínál sodrony-zsinór, a bekapszoló henger s általában a kocsi egész gépezete állandóan jó karban legyenek.

28. §. A műszaki üzletvezető szolgálati viszonya a forgalmi személyzet egyéb alkalmazottaival szemben a r.-társaság által olyképp szabályozandó, hogy az alája rendelt forgalmi személyzet felett megfelelő hatályos fegyelmi jogot gyakorolhasson.

C) Állomásfőnök.

29. §. Az állomásfőnök főbb kötelességei:

a) rendben tartani az állomást, ennél fogva gondoskodni arról, hogy az mindenkor tiszta és sötétben kivilágítva legyen;

b) ügyelni arra, hogy az állomás órája pontosan járjon, hogy a forgalmi személyzet óráját ehhez igazítsa s hogy így a menetrend pontosan betartassék.

c) külön menetekről a forgalmi személyzetet eleve értesíteni;

d) ellátni a kalauzt kellő számu menetjeggyel és

e) gondoskodni arról, hogy csak oly kocsi hagyja el az állomást, mely jelen szabályrendelet 10—17. §§-ainak teljesen megfelel.

30. §. Az állomásfőnök tartozik a hozzá forduló közönségnek minden irányban tájékoztató utbaigazítást adni s abban az esetben, ha a vonatra vagy a kocsira a közönség tömegesen várakozik, hely-utalványokat kiadni.

31. §. A pályavonalakon néfan előforduló balesetek vagy rendkívüli zavarok alkalmával tartozik az állomásfőnök a szükséges intézkedéseket azonnal megtenni.

D) A kocsivezető.

32. §. Kocsivezetőkül csak megfelelő képességgel és kocsivezetésre nézve megvizsgált egyének alkalmazhatók.

33. §. Minden kocsivezető köteles a vezetésé alá rendelt kocsit szabályszerűen vezetni s a menetrendben megállapított menetidőt és menetsebességet betartani.

34. §. A maximális menetsebességet a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur állapítja meg. A megengedett legnagyobb sebesség azonban mérséklendő:

a) ha a pályán valami akadály látható;

b) ha őrizetlen pályarészen a szabad áttekintés nem lehetséges;

c) ha lassu menetre jel adatik;

d) általában valamely nagyforgalmu uton, utcán, vagy téren; továbbá utca kereszteseknél, kanyarulatoknál, körházaknál és kiterőkkben, különösen, ha a vonat vagy kocsi a váltó csúcsa felé halad, végül nagyobb nép-csoportulánál.

35. A 34. §. második bekezdésében foglalt esetekben tartozik a kocsivezető a szükséges figyelmetző jelzést megfelelő hangjelzéssel megtenni.

36. §. Tűzveszély esetén a tűzoltók közeledésekor, valamint temetés, kőrmenet és katonai átvonulás alkalmával a vonafnök, vagy kocsinak meg kell állani és az említett átvonulásokat be kell várnia.

37. §. Ha valamely akadály folytán a pályán fenyegető veszély áll be, tartozik a kocsivezető a feket azonnal megszorítani, erős harangozással a jelzést megtenni és a kocsit megállítani, s mindaddig, míg a veszély el nem múlt, vesztig maradni.

38. §. Tartozik továbbá a kocsivezető minden megállóhelynél, valamint minden keresztesnél, ha a vonal 20 méternyre át nem tekinthető, a vonatot, illetőleg kocsit megállítani.

39. §. A kocsivezető menetek tekintetében köteles magát a kalauz jelzéseiből tartani, ugyanazért a kocsivezető a kocsit előbb meg nem indíthatja, míg a kalauz a tovább indulásra a jelt meg nem adta s ő a megfelelő harang jelzést nem tette.

40. §. A villamos kocskon a kocsivezetőnek menetközben mindig a kocsi elején kell állania s egyik kezében az áramot bekapszoló forgattyút, másik kezében pedig a fékezőt kell tartania. Menetközben a kocsivezetőnek a vendégekkel társalgást folytatnia, vagy a kocsit elhagyni nem szabad.

E) Ellenőr.

41. §. Jogában áll a r.-társaságnak a kalauz működésének ellenőrzésére ellenőröket alkalmazni, kik a kocsit használó közönség jegeit megtekintenie jogosítva és a közönségnek a kalauzok elleni esetleges panaszaikat — amennyire az üzem megszakítása nélkül lehetséges — elintézni kötelezve vannak. Az ellenőr azonban a menetjegyek ellenőrzését a közlekedő közönség kímélésével tartozik eszközölni.

F) Kalauz.

42. §. A kalauz gondoskodni tartozik arról:

a) hogy kocsija a menetrendben megállapított indulási és érkezési időt pontosan betartsa;

b) hogy kocsija, mihelyt az utcai lámpák meggyújtatnak, ugy kívülről, mint belülről megvilágítva legyen;

c) hogy kocsija menetközben állandóan tiszta legyen; és

d) hogy kocsija a megállóhelyeken rendszeren megálljon. Ha a vonat több kocsiból áll, az első kocsi kalauza felelős a menetrend pontos betartásáért.

43. §. A kalauz több személyt nem vehet fel a kocsiba, mint ahánytak a felvétele meg van engedve és a kocsiban kifüggesztett hirdetémenyen ki van tüntetve. Ha ez a maximális szám megtelt, tartozik azt a kalauz a „Megtelt” tábla kiakasztásával jelezni. Hely utalványok kiszolgáltatása esetében köteles a kalauz a beszállást az utalványok számainak sorrendje szerint ellenőrizni.

44. §. A menetdíj lefizetésének elismerésül a kalauz által menetjegyek adandók ki, melyeken a viteldíjnak kifizetve kell lennie.

45. §. A kocsit továbbindulására a kalauz csak akkor adhatja meg a jelt, ha leszállás alkalmával a vendég mindkét lábával már a földre ért, vagy felszállás alkalmával a lépcsőre hágott. A kalauz a fel- és leszállóknak, különösen pedig agoknak, betegeknek, testi hibában szenvedőknek, nőeknek és gyermekeknek segíteni köteles.

46. §. A kalauz jelen szabályrendelet 58—69. §-ait pontosan megtartani és az utasokkal is megtartani köteles. Ha valamely utas durva vagy illetlen magaviseletével a többinek kellemetlenséget okozna, tartozik azt a kalauz a kocsit elhagyására felszólítani s ha ezt az illető tenni vonakodnék, annak eltávolítására rendőri segélyt is igénybe venni.

47. §. A kocsinak a végállomásra való megérkezése után tartozik a kalauz a kocsit azonnal megvizsgálni, a netán visszamaradt tárgyakat tulajdonosaiknak, ha még ott vannak, visszaszolgáltatni, ha pedig nincsenek ott, az állomásfőnöknek átadni, aki a visszamaradt tárgyakról jegyzéket vezetni s e jegyzék másodpéldányát a rendőrfőkapitánysághoz 24 óra alatt beküldeni tartozik.

G) Pályáőr.

48. §. A forgalom biztonsága és a vasuti vonalak felügyelése céljából köteles a r.-társaság kellő számú pályáőrök alkalmazni.

49. §. Oly helyeken, ahol több vágány találkozik, vagy ahol a forgalom élénksége megkívánja, különösen a kanyarulatoknál és váltóknál kötelesek a felállított pályáőrök a kocsit közlekedését a jelzési szabályzatnak megfelelőleg jelezni.

V. fejezet. Közlekedési rend.

50. §. A h. é. vasut r.-társaság gondoskodni tartozik arról, hogy az 51. §. értelmében megállapított menetrend pontos megtartása céljából a forgalom igényeivel képest elegendő számú vonat, illetőleg kocsit közlekedjék.

51. §. A menetrendet a városi Tanács, a rendőrfőkapitány és a r.-társaság együttesen állapítják meg. Amennyiben megállapodás nem jöhetne létre, a tárgyalási jegyzőkönyvet felsőbb elhatározás végett a Tanács a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urhoz terjeszti fel, ki azután a menetrend tekintetében a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg végérvényesen intézkedik.

52. §. A r.-társaság tartozik a menetidőt a m. kir. államvasutak debreczeni ügyvezetősége által jelzett pontos időhöz, illetőleg a máv. debreczeni állomásának órájához igazítani.

Ugyanezen órához igazítandók az állomások órái s ezekhez a kocsivezetők, kalauzok és pályáőrök órái is.

53. §. A menetrendtől való eltérés csak annyiban van megengedve, hogy a r.-társaság a rendes menetek között még rendkívüli meneteket is indíthat, ezeknek azonban a rendes menetekre zavarólag hatni nem szabad.

54. §. A menetrendben történt változás, valamint a közlekedésben netán beállott zavarok falragaszok és hirdalpok útján a közönség tudomására hozandók.

55. §. Egy villamos kocsit után rendszerint legfeljebb még egy személy szállító kocsit lehet kötve. Egy és ugyanazon a vonalon egymást követő két vonat, illetőleg kocsit között legalább is 30 méternyi távolság tartandó fent.

56. §. A végpontonl kiinduló vonat, illetőleg kocsit a fel- és leszállás céljából csakis a „megálló helyeken” áll-

hat meg. Ezek a megálló helyeken kívül a kocsiknak menetközben a város belterületén akár fel-, akár pedig leszállás céljából másutt megállani tilos.

57. §. Ugy a végpontokról, mint a megálló helyekről az indulás csak akkor történhetik, ha erre a kalauz a kocsivezetőnek a jelt megadta s az utóbbi az utcán járó közönséget harang jelzéssel figyelmeztette.

VI. fejezet. A közlekedők jogai és kötelességei.

58. §. A kocsikat használni kívánó közönség a kocsikra, illetőleg kocsikról rendszerint csak a pályavonalak kiinduló pontjain és a megálló helyeken szállhat fel illetőleg szállhat le. (A külterületi vonalokon a fel- és leszállás bármely ponton meg van engedve.) A fel- és leszállás a kocsinak csakis hátulsó és a gyalogjáró felől fekvő oldalán levő lépcsőn történhetik. A kocsit többi feljárója rekesz ajtóval elzárva tartandó.

59. §. Hely-utalványok kiszolgáltatása esetén köteles magát mindenki a beszállásnál a sorrendhez tartani; a kocsira tehát addig senki fel nem szállhat, amíg utalványának száma szerint a sor reá nem került.

60. §. A kocsikon és pedig annak minden egyes részén csakis az ülő- és állóhelyek mennyiségének megfelelő személy foglalhat helyet. E maximális szám a kocsit belsőleg kifüggesztett hirdelmenyen van kitüntetve. Mihelyt a kocsit így megtelik és a „Megtelt” tábla kifüggesztetik, több személy a kocsira az ellenőrzésre hivatott személyeken kívül fel nem szállhat. Ha azonban a megtelt kocsiból valaki kiszállt s a „Megtelt” tábla bevétetik, a beszállás újra meg van engedve mindaddig, míg a közlekedők száma a maximális számot el nem éri.

61. §. A kocsit használó utas tartozik a kocsira való felszállás után a megállapított menetdíjért azonnal lefizetni, a kalauz által kiszolgáltatott menetdíjvet megőrizni és az ellenőrnek kívánatra felmutatni. A menetdíj elvesztése a menetdíjnak még egyszer való megfizetésével járhat.

62. §. Menetközben a kocsit alsó lépcsőjén állani nem szabad.

63. §. Az éneklés, füttyölés és lármázás a kocsikon tilos, akik a kalauznak ez iránti figyelmeztetésére az éneklést, füttyölést vagy lármázást abban nem hagyják, azokat a kalauz rendőri segély igénybe vételével is a kocsiról eltávolíthatja.

64. §. Ittas állapotban vagy egyébként is az illetet sértő, botrányt okozó, továbbá oly személyeknek, kik ragályos vagy undorító betegség külső jeleivel vannak ellátva, a kocsikra való felvétele, vagy tovább szállítása azonnal és határozottan megtagadandó.

65. §. Olyan kocsikon, melyek dohányzók és nem dohányzók részére elkülönített szakaszokkal bírnak, a dohányzás, szivarozás és rágyújtás a nem dohányzók részére fenntartott és a megfelelő felirással ellátott helyiségben tilos.

Azokon az akár zárt, akár nyitott kocsikon azonban, melyek csak egy szakaszból állanak, a dohányzás csak a kocsit nyitott külső részén engedtetik meg.

66. §. Zárt kocsikban ablak, ajtó csak akkor tartható nyitva, ha az ellen senkisémet tiltakozik. Mihelyt valaki az ajtók vagy ablakok betetését kívánja, azok azonnal betendők.

67. §. Kutyákat, robbanó tárgyakat, vagy oly podgyászt, melyben folyadékok vagy más, bármily módon könnyen káros és büzt okozható tárgyak vannak, különösen töltött fegyvereket s más hasonnemű tárgyakat személyszállító kocsira vinni tilos.

68. §. Podgyász-, csomag-, kosár vagy más tárgy csak annyi és olyan vihető a kocsi belsejébe, amennyit és amilyent az utasok saját helyeik határain belül a szomszédok háborítása nélkül elhelyezhetnek.

69. §. A közlekedő közönség a kaluaznak és ellenőrnök a rendet illető figyelmeztetéseit; továbbá a menetrendre és biztonságra vonatkozó utasításait mindenben követni tartozik. Ellenszegülés esetében a r.-társaság közegei a rendőrség segítségét is igénybe vehetik.

VII. fejezet. **A gyalogjáró közönség és más járművek.**

70. §. A r.-társaság pályavonalai által elfoglalt utterületeknek más járművek által való időleges használata meg van ugyan engedve, a szükséges felül való tartósabb használata azonban, ha csak azt a r.-társaság a városi Tanácssal egyetértőleg meg nem engedi, tilos.

71. §. Járműveket, állatokat vagy tárgyakat a pályavonalokon, vagy azokhoz egész közel felügyelet nélkül hagyni tilos.

72. §. Minden jármű tartozik a közúti kocsi közlekedésekor a vaspálya vomáról oly távolságban kitérni, hogy az összejútközés lehetetlenné váljék.

73. §. A vaspályavonalra nyíló mellékutakból kijövő járművek kötelesek a közúti kocsi közlekedésekor megállani, annak elvonulását bevárni és e részben a főközlekedési pontokon felállított pályadőrök figyelmeztetését és jelzését követni.

74. §. A gyalog közlekedő közönség tartozik a közúti kocsi közlekedésekor a pályavonalról letérni.

75. §. A pályatestet, vágányokat, kocsikat rongálni, a pályatestre és a vágányokra oly akadályt helyezni, mely a közlekedést megakadályozhatja, tilos.

76. §. A jelzések utánzása, minthogy az zavarra adhat okot, tilos.

VIII. fejezet. **Hatósági felügyelet és ellenőrzés.**

77. §. A rendőrkapitányság folyton felügyelni tartozik arra, hogy ennek a szabályrendeletnek minden intézkedése egy a r.-társaság, mint annak közegei és a közönség által pontosan megtartassék.

78. §. A rendőrkapitányság tartozik különösen felügyelni arra, hogy egy az állomások, mint pályatest, valamint a kocsik tiszták és rendesek legyenek s hogy csak olyan kocsik legyen forgalomban, mely a 10—17. §-okban felsorolt kellékeknek teljesen megfelel.

79. Ha valamely forgalmi eszköz jelen szabályrendelet határozmányainak meg nem felel, a városi rendőrség tartozik azt a forgalomból mindaddig kitiltani, míg a hiány nem pótolatik.

80. §. Az összes forgalmi eszközök a Tanács, a rendőr-főkapitányság és a r.-társaság kiküldöttéiből alakított bizottság által évenként kétszer és pedig május és október hónapban megvizsgálandók, mely hely- a szükséges szakértők meghívásáról a Tanács gondoskodik.

A bizottság minden forgalmi eszközt alapos vizsgálat alá vesz és a tapasztaltakról s a netán teendő nagyobb intézkedésekről felvett jegyzőkönyvet a rendőr-főkapitányságnak bemutatja, a kisebb intézkedéseket pedig a helyszínen elrendeli. A r.-társaság a helyszínen, valamint a bemutatott jegyzőkönyv alapján elrendelt intézkedéseknek azonnal megfélelni köteles.

IX. fejezet. **Büntető határozatok.**

81. §. A jelen szabályrendeletbe ütköző cselekmények és mulasztások, amennyiben a törvény vagy rendelet sze-

rint súlyosabb beszámítás alá nem esnek, kihágást képeznek és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatatlansága esetén pedig megfelelő elzárással büntethetők.

A pénzbüntetés és elzárás együtt is alkalmazható.

82. §. A jelen szabályrendelet értelmében kihágásoknak minősítendő cselekmények és mulasztások elbírlására előfokban a rendőr-főkapitányság, másodfokban a városi Tanács, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminiszter ur az illetékes.

83. §. A jelen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntésekből befolyó összegek az 1901. évi XX. t.-cikk 23. §-ában meghatározott célokra fordítandók és egyenlő arányban a városi és a m. kir. központi állami pénztárakba szolgáltatandók be.

X. fejezet. **Záró határozat.**

84. §. Jelen szabályrendelet eltelehletése iránt, annak kormányhatósági jóváhagyása és szabályszerű kihirdetése után a Tanács intézkedik.

Debreczen, 1910 június 21.

Rostás,
rendőr-főkapitány.

17,179—1910. sz.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Fried-féle 76 hold 1098 négyszögöl területű föld 1911. évi október 1-től 1914. évi október hó 1-ig, a Ferge-féle házutáni 2 hold 400 négyszögöl onodói föld 1911. évi október 1-től 1914 október hó 1-ig, a Stenczinger-fele ház utáni 9 hold onodói föld 1911 október hó 1-től 1914 október hó 1-ig és az árok utáni iskolák és óvadék utáni és a Major-féle onodói föld 1911 október hó 1-től 1914 október hó 1-ig terjedő időre haszonbérbeadásra rendeltetvén el, ezen nyílvános szóbeli árverés határnapjaul 1910. évi november hó 11. napjának délelőtti 9 órája a városház nagy tanácstermében kütetik. Miről érdeklődők azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a számvéveségnél a hivatalos órák alatt (8—1-ig) megtekinthetők.

Debreczen, 1910 október hó 27.

A városi tanács

17,390/1910. sz.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Kiss Jánosné-féle 2 hold 1570 négyszögöl területű majorsági föld 1910 október 1-től 1914 október 1-ig; továbbá a Köntösgát mellet levő 8 hold 500 négyszögöl területű föld 1910 október 1-től 1914 október 1-ig terjedő időre haszonbérbeadásra elrendeltetvén, ezen árverésre határnapul 1910 november hó 11. napjának délelőtti 9 órája a városház nagytanácstermében kütetik ki, miről az árverelni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek a számvéveségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1910 november hó 1.

A városi tanács.